

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ค
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพผนวก	ฐ
สารบัญแผนภูมิ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
1. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร	10
2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	14
3. การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและเทคโนโลยี	19
4. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	26
5. ประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80	30
6. วัดความพึงพอใจ	31
7. แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้	32
8. การนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	35
9. ความรู้เกี่ยวกับกกกและผลิตภัณฑ์จากกก	47

หัวเรื่อง	หน้า
10. การประเมินหลักสูตร	52
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	67
1. การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น การทอเสื่อกก	67
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	68
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง	69
4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย	69
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
6. วิธีสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า	70
7. การเก็บรวบรวมข้อมูล	79
8. วิธีเก็บข้อมูล	80
9. การวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล	81
10. สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	82
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87
1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87
2. ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	88
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	88
4. ข้อสังเกตที่ได้จากการทดลอง	106
5. ผลที่ได้จากการค้นคว้า	107
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	112
1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	112
2. สมมติฐานของการวิจัย	112
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	113
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก	113
5. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง	113
6. สถานที่ทำการวิจัย	114
7. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	115

หัวเรื่อง	หน้า
8. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	115
9. การวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล	116
10. สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	116
11. การอภิปรายผล	118
12. ข้อเสนอแนะ	121
13. การเผยแพร่ผลงาน	123
บรรณานุกรม	124
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	130
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	132
ภาคผนวก ค ภาพประกอบกิจกรรมหนังสือขอความร่วมมือในการทำงานวิจัย	175
ประวัติผู้วิจัย	219

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	16
2	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหลักสูตรกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	37
3	ตารางวิเคราะห์หลักสูตร	42
4	ตารางแบ่งคาบเวลา	42
5	ตารางกำหนดการสอน	43
6	ตารางลำดับการใช้แผนการเรียนรู้	43
7	ตารางกำหนดหน่วยการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น	74
8	ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวม	89
9	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อการเรียน การสอนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านจุดประสงค์	90
10	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อการเรียน การสอนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร	91
11	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อการเรียน การสอนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านอัตราเวลาเรียน	92
12	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อการเรียน การสอนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านกิจกรรมการเรียน การสอน	93
13	ระดับผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านการประเมินผลของหลักสูตรท้องถิ่น	94
14	ตารางคะแนนวัดผลระหว่างเรียนและคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	94
15	ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนระหว่างเรียน (คะแนนทักษะกระบวนการ ทำงาน คะแนนผลงาน และคะแนนใบงานทั้งหมด จำนวน 12 แผ่น)	95

ตารางที่	หน้า
16 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละคะแนนทักษะ กระบวนการการปฏิบัติงาน คะแนนผลงานและคะแนนแบบฝึกหัดท้ายบท จำนวน 12 แผน	96
17 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากคะแนนใบงานท้ายบท จำนวน 12 แผน	97
18 คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน	98
19 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคะแนนเฉลี่ย ค่าประเมินร้อยละจากการ ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	99
20 ตารางวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียน การสอน โดยใช้ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้นักเรียน กลุ่มทดลอง จำนวน 24 คน	100
21 ตารางวิเคราะห์ ผลค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความพึงพอใจของ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียน การสอน เรื่องการทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	102
22 ตารางวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูท้องถิ่นที่มีต่อกิจกรรมการเรียน การสอน เรื่อง การทอเสื่อกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	104

สารบัญภาพภาคผนวก

ภาพที่		หน้า
1	ผู้บริหาร ผู้ทำการวิจัย ชี้แจงแนะนำวัตถุประสงค์การทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การทอเสื่อกก	175
2	ประชุมวางแผน ดำเนินการร่วมกับผู้ปกครองนักเรียน	175
3	ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ร่วมเข้าประชุมวางแผนการดำเนินการฟังหลักสูตรท้องถิ่น	176
4	ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง มีส่วนรวมในการรับฟังหลักสูตรท้องถิ่น	176
5	นักเรียน ผู้ปกครอง ครู ไปศึกษา สํารวจแหล่งปลูกต้นกกบริเวณหมู่บ้าน	177
6	นักเรียน ครู วิทยากร สํารวจพื้นที่ปลูกต้นกกที่บ้านเหล็ก หมู่ที่ 10 ตำบลเหนืออำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์	177
7	นักเรียน ครู ช่วยทำความสะอาดและคัดแยกต้นกกตามขนาดความยาว	178
8	มัดต้นกกที่คัดมาทำความสะอาดและคัดแยก เพื่อนำไปสู่กระบวนการขั้นตอนต่อไป	178
9	วิทยากรท้องถิ่น ให้ความรู้วิธีการจักกก	179
10	คัดแยกตามขนาดความยาวของกก แล้วนำไปจักเป็นเส้น ๆ	179
11	นักเรียน เรียนรู้ ฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการจักกก	180
12	วิทยากร แนะนำวิธีการจักกกให้เป็นเส้นและสวยงาม	180
13	นักเรียนศึกษาและลงมือปฏิบัติเป็นรายบุคคล โดยครู และวิทยากรคอยแนะนำ	181
14	นักเรียน วิทยากรทำการจักกกพร้อมกันเสร็จมัดเป็นกำ ๆ แล้วนำไปตากแดด	181
15	นักเรียน ครู นำกกที่จักเสร็จแล้วไปตากแดดให้แห้ง	182
16	นำกกที่จักเสร็จแล้วไปตากแดด	182
17	นักเรียน ครู ช่วยกันย้อมสีกก	183
18	นักเรียนนำกกที่ย้อมสีแล้วไปตากแดดให้แห้ง	183
19	วิทยากร นักเรียน ครูศึกษา เรียนรู้ลงมือปฏิบัติเตรียมร้อยเส้นด้าย (โครงกั้นอน) ...	184
20	วิทยากร นักเรียน ปฏิบัติร้อยเส้นด้าย (โครงกั้นคั้ง)	184
21	นักเรียน วิทยากร ครู ลงมือปฏิบัติทอเสื่อกก ตามกลุ่มที่รับผิดชอบ	185
22	ทำการทอเสื่อกก	185

ภาพที่		หน้า
23	นักเรียนทอเสื้อตามกลุ่มที่รับผิดชอบ	186
24	ครูและวิทยากรคอยดูแลแนะนำ	186
25	ครูคอยดูแลอย่างใกล้ชิด	187
26	นักเรียน วิทยากร ครู ทอเสื้อตามกลุ่มที่รับผิดชอบ	187
27	นักเรียนร่วมด้วยช่วยกันเพื่องานจะได้สำเร็จ	188
28	นักเรียน รวบรวมกิจกรรมตามกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย	188
29	เสื้อที่นักเรียน	189
30	ผลงานสำเร็จสวยงามมาก	189
31	คณะกรรมการประเมิน โรงเรียนสีขาวระดับจังหวัดเยี่ยมชมกิจกรรมหลักสูตร ท้องถิ่น การทอเสือกก (วันที่ 26 กันยายน 2548)	190
32	คณะกรรมการประเมิน โรงเรียนสีขาว เยี่ยมชมกิจกรรม	190
33	คณะกรรมการประเมิน โรงเรียนสีขาวร่วมสาธิตทอเสือกก	191
34	ตัวแทนนักเรียนมอบของที่ระลึก	191
35	ครู นักเรียน มอบเสื้อเป็นที่ระลึก	192
36	คณะกรรมการประเมิน ชื่นชมผลงานนักเรียน	192
37	จัดนิทรรศการแสดงผลงานนักเรียน (วันที่ 8 ตุลาคม 2549)	193
38	นิทรรศการแสดงผลงานนักเรียนหลักสูตรท้องถิ่น “เรื่อง การทอเสือกก”	193
39	ผู้ทำการวิจัย (นางประภาพรณี เทิดทำดี) กล่าวต้อนรับผู้มีเกียรติที่มาร่วมงาน	194
40	ผู้วิจัย กล่าวต้อนรับประธานในพิธีและผู้มีเกียรติ	194
41	ประธานนักเรียน (เด็กชายวัชรพงษ์ สอนใต้) กล่าววัตถุประสงค์การจัดงาน	195
42	ประธานนักเรียนและประธานในพิธีกล่าวเปิดงาน	195
43	ประธานนักเรียนมอบของที่ระลึกให้ผู้อำนวยการ โรงเรียน (ผอ.อัครพงษ์ ภูจรีด)	196
44	ประธานนักเรียนและตัวแทนมอบของที่ระลึก	196
45	ผู้วิจัยกล่าวแนะนำวิทยากรท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการทำงานวิจัยครั้งนี้	197
46	วิทยากรท้องถิ่นและท่านนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเหนือกล่าวแสดงความ ความรู้สึก	197
47	ตัวแทนนักเรียน กล่าวต้อนรับผู้มีเกียรติ	198
48	ตัวแทนนักเรียน ค.ช. อภิวัฒน์ ปรีวาสนา กล่าวต้อนรับ ประธาน	198

ภาพที่	หน้า
49 ผลงานนักเรียนเตรียมที่จะนำเสนอ	199
50 นักเรียนทุกกลุ่มการเรียนรู้ เตรียมพร้อมที่จะแสดงผลงานให้ผู้เกียรติทราบ	199
51 นักเรียนเตรียมพร้อมที่จะนำเสนอผลงาน	200
52 นักเรียนสาธิตการทอเสื่อกก	200
53 ผู้วิจัยนำเสนอผลงาน	201
54 ตัวแทนนักเรียนกลุ่มการเรียนรู้ที่ 1 นำเสนอผลงาน	201
55 นักเรียนนำเสนอผลงาน	202
56 ตัวแทนนักเรียนกลุ่มการเรียนรู้ที่ 2 กล่าวต้อนรับ แนะนำสมาชิกในกลุ่มพร้อมเชิญ ผู้มีเกียรติชมกิจกรรมการทอเสื่อกก	202
57 นักเรียนเตรียมนำเสนอผลงาน	203
58 ตัวแทนนักเรียนกลุ่มการเรียนรู้ที่ 3 กล่าวต้อนรับ แนะนำสมาชิกในกลุ่มพร้อมเชิญ ผู้มีเกียรติชมกิจกรรมการทอเสื่อกก	203
59 นักเรียนสาธิตทอเสื่อให้ผู้มีเกียรติชม	204
60 ตัวแทนนักเรียนกลุ่มการเรียนรู้ที่ 4 กล่าวต้อนรับ แนะนำสมาชิกในกลุ่มพร้อมเชิญ ผู้มีเกียรติชมกิจกรรมการทอเสื่อกกด้วยก้านอน ลายหมากจับน้อย หมากจับใหญ่ ...	204
61 ผู้วิจัยนำเสนอผลงานนักเรียน	205
62 ผู้วิจัย นำคณะผู้มีเกียรติเข้าชมนิทรรศการ	205
63 ผลงานนักเรียนที่นำเสนอและพร้อมที่จะเผยแพร่	206
64 ผลงานของนักเรียนในวันจัดนิทรรศการ	206
65 ป้ายนิเทศน์ผลงานที่นำเสนอและเอกสารที่เกี่ยวข้องในการจัดนิทรรศการ	207
66 ผู้วิจัย ภาคภูมิใจในการจัดนิทรรศการและการแสดงผลงานนักเรียน เรื่อง การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทอเสื่อกก (8 ตุลาคม 2548)	207

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การทอเสื่อกก	4
2	ความสัมพันธ์ของหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น	23
3	สื่อการเรียน การสอนกลุ่มการเรียนรู้พื้นฐานอาชีพ	27
4	การประเมินแผนการเรียนรู้	46
5	ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ	73

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY